

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. J. Giødwad.

Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

11te Aarg.

Søndag d. 24. December 1837.

N° 355.

Forsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Udsigt over Industri - Udstillingen i Kjøbenhavn 1836.

III.

Vi have i et Par foregaaende Artikler udførligere om handlet alle de Fabrikanter og Haandværkere, som Commissionen har anbefalet til deres Medborgeres særlige Opmærksomhed ved at tilkjende dem Sølv- eller Bronzemedaillen. Der findes endnu i dens Bedømmelse over Industriudstillingen en tredje Grad, som de kalde „hæderlig Dmtale“, og hvor gjerne vi end her vilde bidrage til at gjøre de saaledes fremhævede Mænds Fortjenester bekjendte i en saa udbredt Kredse, som muligt, saa tvinger dog Rummet os til i saa Henseende at indskrænke os til at nævne deres Navne, og det Fag, hvori de have udmærket sig. Kun ved et Par Enkelte iblandt dem forbeholde vi os at tilføie nogle Bemærkninger, hvor disse efter vort Skjønnende kunde fortjene særlig Opmærksomhed.

De 32 Mænd, der saaledes have fundet en særdeles „hæderlig Dmtale“, ere følgende:

- 1) Læegren, Uhrmager, udfører fortrinligt Graveerarbejde paa Kommeuhre.
- 2) Jørgensen, Uhrmager i Horne ved Faaborg. Hans Fader, der var Huusmand og Gjortler sammesteds, havde sendt Sønnen til Kjøbenhavn for at lære Uhrmagerprofessionen; men inden denne var kommen i Lære, døde Faderen, og den 17aarige Dreng maatte nu vende hjem, for med sine Hænders Arbejde at ernære sig, sin Moder og 5 smaa Sødsfende. Uden mindste Veiledning og uden alle Pengemidler har han selv arbejdet sig op, selv forfærdiget næsten alt sit Værktøi, og dermed udført en Deel meget forføarligt Uhrmagerarbejde (82 Stueuhre og 2 Taarnuhre) som ere meget varige og gaae nøiagtigt. De af ham indsendte Taffeluhre have flere originale Constructioner, og leveres til den yderst billige Priis af 14—16 Rbd. Ved sin Utrættelighed og Ænksomhed er denne Bonde bleven en af de bedste Provinds-

uhrmagere, og vilde under gunstigere Forhold sikkert være bleven til noget meget Udmærket.

3) P. P. Meelby, som chirurgisk Instrumentmager.

4) N. Bliu, Smedkermester, udfører særdeles gode, af ham hensigtsmæssigen forbedrede Jacquardmaskiner til Linnedvævning (hvoraf han alt har forfærdiget over 50 Stykker à 30—80 Rbd.)

5) J. P. Hansen, mekanisk Instrumentmager (havde udstillet en Skaldersk Pumpe (især til Skibsbrug) efter en særegen, fortrinlig Construction.)

6) Jesen, Bøssmager ved Holmen.

7) A. W. Rønning, som udmærket Lafferer.

8) J. Jørgens, Blikkenslagermester. Ligesom hans Farbroder er den første, der har bragt denne Profession til nogen Betydning i Danmark, saaledes har han selv store Fortjenester af at have udvidet og uddannet Faget, idet han navnlig er den Første, som i noget Omfang har forsøgt at efterligne de lettere franske Galanterivarer. Af hans findrige nye Opfindelser vare paa sidste Udstilling fremsatte et let flytteligt Styrtebad, 2 Theecomfurer, et meget besparende Røgeapparat og Metalgesimser.

9) J. O. Steen, Blikkenslagermester (havde udstillet et meget smagfuldt Pappesøiebuer).

10) Ingemann, Kobbersmedmester (hans udstillede Messing Theemaskine med trevne Sivater var et mesterligt Arbejde).

11) S. Dahlhoff, Gjortlermester (hans Værksted er det eneste, som leverer en større Mængde smagfulde og smukt udsorte broncerede og Bijouteriarbejder; hans udstillede Lysekroner var ualmindelig godt formet, støbt, ciselaret og forgyldt.)

12 og 13) Suchs og C. S. Westrup, som Guldsmede.

14 og 15) S. Richter og C. Hornung (i Slagelse) som Instrumentmagere.

16) N. Møller, paa Fens, udfører mange smukke, skøndt simple Arbejder af det der paa Den fundne Nav, som han veed at skaffe en ei ubetydelig Afsetning til

indsigtsfulde Hædersmand, hvis liberale Grundsætninger og omfattende Kundskaber for nogle Aar siden have erholdt en Virkefreds, der svarer til hans Talent og Gavnellyst, Etatsraad Carlieb.

I Nr. I. af denne Artikel maa vi berigtige den Feil, at Kammerraad Hansen (S. 1420) er anført som Commissionens Medlem i Stedet for Grosserer A. Hansen.

Nyheds-Post.

Kjøbenhavn den 24de December 1837. — Til den hervedværende Hof- og Stadsret er afgaaet et kongeligt Rescript, hvorved Inquisitionsscommissionen med den der brugte „skarpe Examination“ ophæves; en Anordning, der giver Indiciebeviset større Udstrækning og Virksomhed, end hidtil, vil derimod formeentligen ikke emanere. Som bekendt havde Stænderne andraget paa begge disse Foranstaltninger, og ligesom det maa glæde Enhver, at den Rest af Torturen, som havde fundet sit sidste Tilflugtssted i Stokhuset, nu for evig er bantyst fra Danmark, og at saaledes en Bestemmelse, der med Nette ansaaes for en „Plet“ paa vor Lovgivning, nu er udslettet, saaledes turde Betænkneligheden ved at give nye Bestemmelser om Indiciebeviset kun have sin Grund i den Forsigtighed, som vistnok her bruges ved Anvendelsen af dette Beviis, især hvor man ingen Jury har, og ingentunde i den Anskuelse, at et saadant Beviis efter den bestaaende Lovgivning er uanvendeligt udenfor de i Lovene udtrækkelige anførte Tilfælde, blandt hvilke i Serdeleshed det saakaldte indirecte Dyssbeviis (især efter den Virksomhed, Praxis har tillagt samme) indeholder et mærkeligt Exempel paa den Udstrækning, som i enkelte Tilfælde er indrømmet dette Beviis. Dog herom kan man for Tiden kun have Formodninger, hvorimod man derom vil erholde Bished, om ikke før, saa ved det Svar paa alle de indgivne Petitioner, som ved Stændernes næste Sammenkomst vil blive meddeelt samme.

— I disse Dage er den Krigsret bleven afholdt, ved hvilken Orthodoxien af de dogmatiske Ansættelser, Hr. Schaldemose har lagt en Hedning i Munden, er bleven paakjendt. Om Hr. Schaldemose er en Rjetter eller ikke, vides endnu ikke, da den affagte Krigsretsdom er en ubrødelig Hemmelighed, indtil den gennem Generalauditoriet er forebragen Hs. Majestæt, og der derover er falden allerhøieste Resolution, hvilket formodentlig ikke vil kunne ske forinden Begyndelsen af næste Aar. Kun maa vi her foreløbigen gjøre opmærksom paa en synderlig Omstændighed, at de Officierer, der skulde deeltage i denne Sags Paakjendelse, ikke, som sædvanligt, ere blevene udnævnte dertil ved Parolen Dagen i Forveien, men først om Aftenen inden Retten skulde sættes, ved en extraordinair Løbeseddel. Da det ikke vel kan antages, at en Sag, der alt har hængsaaet i flere Maaneder, med eet skulde have faaet en saa forfærdelig Hast, at det kunde komme an paa en eneste Dag, maa det vel snarere forudsættes, at det kun har sin Grund i en Forglemmelse fra en eller anden Side, at den sædvanlige Bekjendtgjørelse ved Parolen er bleven undladt, en Forglemmelse, for hvilken man i saa Fald tør vente Beskommende dragen til Ansvar, da den Be-

tænkningstid af een Dag, der ellers leenes Dommeren, synes at være saa kort, at deri ei lettelig noget kan afgaae, allermindst i en saa yderst vanskelig Sag, som denne, hvori en samvittighedsfuld Officier vel kunde behere nogen Tid til Derveielse, forinden han deri skulde fælde en Dom. Skulde Hr. Schaldemose mod Forventning være befunden skyldig, da vilde det være interessant at erfare, om Actionsindlægget ved Landsoverretten er bleven opløst for Krigsretten, da det ikke er utænkeligt, at saadant kunde have haart nogen Indflydelse, der i saa Fald vilde have sin Grund i en uden for de almindelige Former liggende Fremgangsmaade. Vi henstille til Kyndigere, om saadant, hvis det har været Tilfælde, kan begrunde en querela nullitatis mod den affagte Dom.

— Det vil allerede være være Læsere bekjendt, at den ansete bairiske Medailleur Voigt har udført en Medaille til Ære for Thorvaldsen, som tildeels er udført efter dennes egen Anvisning. Af dette Kunstværk, der i Udlandet alt har vaakt megen Opsigt, er der hidseendt en temmelig betydelig Mængde, da man vel med Nette har forudsat, at et saa fortræffelig udført Mindesmerke om vor berømte Landsmand vilde finde megen Interesse i hans Fædreland. Paa Reversen er Thorvaldsens Hoved, tildeels udført efter Naturen, og paa Reversen en af dennes Yndlingsgrupper, Erato, der er graveret efter det bekjendte Basrelief, der, om vi ikke feile, alt engang tidligere er brugt som Motiv til en Medaille. Det Hele er udført med den Correcthed, og den smagfulde Delicatesse, som Kunstnerens ansete Navn lod formode, og er i teknisk Fuldstændighed vist noget af det Bedste, der er frembragt i denne Konst. Medaillen erholdes i Løses Konst- og Musikhandel i Guld for 50 Specier, i Sølv for 4 Specier og i Bronze for 15 Mk.

— For ogsaa at give en Idee om de provisoriske Reglementer, som ere vedtagne af Borgerne i de mindre Kjøbstæder, meddele vi følgende for Storeheddinge: 1) Repræsentanternes Antal bør være 6. 2) For at kunne erhverve Borgerkab, bør Grundeieendommen efter Assurancesummen og Forder efter Bankhæftelsen tilsammen være af Værdi 300 Abd. 3) For at kunne vælges til Repræsentant uden at være Grundeier, er det nok at man betaler 1 Abd. i Kæringskat. 4) Statterne bør lignedes af en Commission af 6 Borgere foruden Kæmneren, og formenes, at een eller to af Repræsentanterne bør kunne vælges dertil. 5) Den Sum, som udenfor Dverlaget kan passere, uden at dækkes ferend næste Eigning, bør ikke overstige $\frac{1}{2}$ af Eigningen. 6) Bsfogden og den Repræsentant, som har Nøglen til Kassen, bør jevnligt eftersee Kæmnerens Bøger, samt gennemgaae og paategne Extracterne. 7) Den i § 25 omhandlede Gjenstand formenes det rigtigst ikke at omhandle i dette Regulativ, men at tage det under Derveielse ved Affattelsen af det endelige Regulativ. 8) Regnskabet eftersees af 2 Revisorer. 9) En tilstrækkelig Extract af Regnskabet skal trykkes og offentliggøres.

— I Ugen fra den 16de til den 23de Decbr. ere heri Staden: Copulerede 16 Par; Fødte 58 (29 Dreng, 29 Piger); Døde 58, (14 Mænd, 19 Kvinder, 15 Dreng, 10 Piger); altsaa ere ingen flere fødte end døde. — De angivne Dødsaarfager ere: Alderdom 7, Betændelsesfeber 3, Blodstyrting 1, Brok 1, Brystsyge 1, Cacheri 1, Dræbt sig selv 1, Dødsfød 1, Feber 3, Gulsot 2, Indvortes Svagheit 2, Kirtelsvaghed 2, Krampe 9, Kræft 1, Kyfød 1, Skarlagensfeber 4, Slagflod 2, Strubehoste 1, Svindfød 2, Syphusfeber 3, Vand i Hovedet 1, Batterfød 4, Uanmeldte Sygdomme 5.